

történetvezetés és a képek sikeres összeillesztése számos történeti összefüggésre világít rá. Az olvasó egyszerre szemlélheti távolról és közelről az élettörténetet. Olvasmányos és tanulságos könyv

azok számára is, akik nem állnak szoros kapcsolatban a népművészetrel.

Kató Mária Magdolna

Itt van otthon Kallós Zoltán

Ablonczy Bálint – Korniss Péter: A Mezőségtől Moldváig. Kallós Zoltán útjai. Helikon Kiadó, Bp. 2013. 155 old.

Ablonczy Bálint történész, újságíró interjúja Kallós Zoltánnal 2013-ban jelent meg a Helikon Kiadónál. A kötet négy fejezetben mutatja be a neves folklórgyűjtő életének fontos állomásait és fordulatokban, nem mindennapi eseményekben gazdag életútját. A leírást Korniss Péter fotói teszik még elevenebbé, aki mindannyiunk szerencséjére fényképezőgépe társaságában kísérte el útítársként jó néhány gyűjtőútjára a folkloristát. Korniss Péter néprajzi érdeklődése számos olyan kiadványt eredményezett, melyben tanúbizonyságot tesz arról, hogy pontosan tudja, mikor kell a gombot megnyomni. Képei egyedi módon dokumentálják a népelet mozzanatait és Kallós Zoltánt gyűjtés közben.

A könyv első, *Mezőségi hajszálgökök* című fejezetében képet kapunk a mezőségi Válaszút elhelyezkedéséről, nevének és jelentőségének eredetéről, a Bánffyak befolyásáról az itteniek életére. Majd bepillantást nyerünk abba is, hogy a hely szelleme, a családi háttér hogyan határozta meg a folklórgyűjtő hivatásának kezdetét. Az a fajta néprajzi érdeklődés, ami nem hagyta nyugodni, elkísérte iskolai évein keresztül, majd a moldvai csángó közösségbe hívta.

Az *Utak Moldvába – állambiztonsági figyelemmel* alcímet viselő fejezetből kiderül, hogy a moldvai tartózkodás, az ottani tanítói és gyűjtői tapasztalatok nagyban meghatározták Kallós Zoltán életét. Még ha években mérve nem is, de élményekben annál többet számított az ott eltöltött időszak. Moldvai tevékenységére nemcsak a

szakma figyelt fel és kezdett élénk érdeklődést tanúsítani, hanem az állambiztonság is, egyre nehezebbé téve a folklórgyűjtő munkásságot és az adatközlők életét is.

A *Balladák könyve*, *balladai sorsokból* meg tudhatjuk, hogy a tudatos gyűjtés végül elérte célját, 1970-ben megjelent a *Balladák könyve*, mely korának legnagyobb szabású ballada-forráskiadványát jelentette, így a siker nem is maradt el. Nemcsak a gyűjtő sikere volt ez, hanem azoké az embereké akik ezáltal megszólaltak a balladákon keresztül. Az interjúkötet itt élénk tárja néhány kedves ismerős – ha úgy tetszik, adatközlő – valóban balladai sorsát is, akik végül mind rokonok, barátok lettek Kallós Zoltán számára.

A kötet utolsó fejezetében (*Darabjaira esett világ – visszatérés Válaszútra*) visszatérünk Válaszútra, ahol már a jelen van terítéken. A ma működő szórványközpontról, annak küldetéséről és ennek gyakorlati megjelenéséről esik szó ebben a fejezetben. A kollégium története mellett az ott tanuló mezőségi gyerekekről, az oktatási tevékenységről, és a szórványmagyarságot érintő problémákat is közelebb hozza az olvasóhoz a szerző.

A kemény kötésű életúterjú-kötet a Kallós-életművet jól vagy csak kevésbé ismerőknek egyaránt szól. Belőle egy egyszerű mezőségi magyar emberhez és hitvallásához kerülhetünk közelebb: „Addig leszünk magyarok, míg magyarul énekelünk és magyarul táncolunk.”

Mogyorósi Ágnes

Mogyorósi Ágnes (1988) – doktorandus, BBTE, Hungarológiai Tanulmányok Doktori Iskola, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Néprajz és Antropológia Intézet, Kolozsvár, agi.mogyorosi@gmail.com